

Raadsvoorstel

Agendapunt commissie:

Gegevens stellers:

Naam: Tom Vermue
Telefoonnummer: 06-13341656
Emailadres: tom.vermue@valkenswaard.nl

Gegevens Agendapunt:

Agenda punt:
Zaaknummer: 469314
Datumraadsvergadering: 21 mei 2026
Portefeuillehouder: Wethouder R. Pijnenburg

Onderwerp:

Programma Duurzaamheid

Voorstel:

1. Vanaf 1 juli 2026 de gemeentelijke formatie uit te breiden met 4,67 fte ten behoeve van het Programma Duurzaamheid, waarvan de structurele kosten van € 482.000 voor 2026 worden gedekt uit de gealloceerde CDOKE-middelen uit de Septembercirculaire 2025 en vanaf 2027 uit het begrotingsaldo, en voor € 13.000 worden gedekt uit de afvalstoffenheffing.
2. Deze middelen over te hevelen naar het P-budget met een begrotingswijziging in de begroting 2026-2029, waarbij het voorstel geen effect heeft op de bandbreedte.

1. Inleiding:

De duurzaamheidsopgave binnen de gemeente is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. Sinds de vaststelling van de Duurzaamheidsvisie in 2019 worden inmiddels ruim 80 projecten en activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen voor 2030 en 2050. Naast de vaste formatie is al geruime tijd aanvullende inhuur nodig om de doelen te behalen. Daarnaast werkt de huidige trainee Ruimtelijk Beleid inmiddels vrijwel volledig voor het programma Duurzaamheid.

De afgelopen periode is het programma Duurzaamheid herijkt en is aan de hand van een doelen inspanningen netwerk gekeken naar welke inspanningen nodig zijn om de doelen en de ambitie van 2030 en 2050 te behalen. Dit heeft gezorgd

voor een uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Deze aangebrachte focus geeft ook een beeld ten aanzien van de meerjarige benodigde capaciteit. Dit is met uw raad gedeeld via een raadsinformatiebrief in april 2026.

Het huidige cluster Duurzaamheid en Milieu bestaat uit 4,67 fte, voornamelijk beleidsmedewerkers en een programmamanager. De beschikbare capaciteit staat onder druk als gevolg van de uitvoeringsfase waarin het programma zit. De opgave is concreter en daarmee ook de benodigde capaciteit. Daarom wordt er al op verschillende onderdelen externe ondersteuning ingehuurd en hebben we een trainee die volledig meedraait in het programma, in totaal 4,17 fte. Dit geldt onder andere voor cluster Vastgoed waar een belangrijk deel van de verduurzamingsopgave ligt. Hier wordt momenteel 0,89 fte ingehuurd. Die wordt onder andere ingezet t.b.v. het sluiten van overeenkomsten met huurders voor de verduurzamingsopgave gemeente. Met dit voorstel wordt de inhuur omgezet naar vaste formatie en met 0,5 fte opgeplust t.a.v. ondersteuning voor programma duurzaamheid. Daarmee is de totale gevraagde formatie 4,67 fte, zoals onderstaand in de tabel is weergegeven:

Huidige Formatie & inhuur			Nieuwe Formatie
Functie	Formatie	Inhuur /Trainee	Formatie
Programmamanager Duurzaamheid	1 fte	-	1 fte
Programmamanager Warmte wordt Sr. Beleidsmedewerker Duurzaamheid	1 fte	-	1 fte
Sr. Beleidsmedewerker Milieu	1 fte	-	1 fte
Beleidsmedewerker/ projectondersteuning	1 fte	-	1 fte
Beleidsmedewerker afval	0,67 fte	-	0,67 fte
Projectleider energiebesparing	-	1 fte trainee	1 fte
Projectleider energietransitie	-	1 fte	1 fte
Beleidsmedewerker Duurzaamheid	-	0,78 fte	0,78 fte
Projectondersteuning afval	-	0,5 fte	0,5 fte
Projectondersteuning duurzaamheid	-	-	0,5 fte*
Jurist	-	0,89 fte	0,89 fte

**Functie van projectondersteuner duurzaamheid (0,5fte) wordt momenteel niet ingevuld en ontbreekt dus in huidige formatie en inhuur.*

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Daarom is het essentieel dat zij over de benodigde kennis, expertise én uitvoeringscapaciteit beschikken. Voor de inzet van capaciteit op duurzaamheid ontvangt de gemeente jaarlijks zogenaamde CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid) middelen. Tot 2025 moest een aanvraag ingediend worden en werden deze middelen als specifieke uitkering verstrekt.

Daarmee was het ook logisch om inhuur in te zetten. In 2026 worden ze verstrekt via het gemeentefonds, voor 2027 wordt nog bekeken hoe dit wordt vormgegeven. Uitkering via het gemeentefonds betekent dat de aanvraagprocedure vervalt en dat gemeenten structureel budget krijgen voor de periode 2026-2040 om klimaat- en energietaken uit te voeren. Daarbij wordt landelijk geadviseerd om de middelen in te zetten voor de structurele inbedding van de functies in de huidige organisatie, gezien de doelstelling nog vele jaren loopt.

In lijn met de doelstelling van de CDOKE middelen, zijn de middelen in de Septembercirculaire 2025 voor 2026 gealloceerd voor de uit te voeren taak. Hierbij is aangegeven dat er nog een nadere invulling en toelichting voor de middelen komt. De voorgestelde formatie uitbreiding kan voor 2026 volledig gedekt worden vanuit de gealloceerde CDOKE middelen en afvalstoffenheffing (v.w.b. beleidsmedewerker en ondersteuner afval). Voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid volgt een separate aanvraag via de P&C cyclus. Het resterende deel van de middelen zal terugvloeien naar het begrotingssaldo. Voor 2027 zal de dekking ten laste komen van het begrotingssaldo. Conform de toezeggingen van het Rijk zullen deze een structureel onderdeel gaan vormen van de algemene uitkering.

2. Beoogd effect:

Door het uitbreiden van de formatie ten behoeve van programma Duurzaamheid is het haalbaar om de gestelde nationaal bepaalde en lokaal doorvertaalde doelstellingen voor 2030 en 2050 te behalen.

3. Argumenten:

1.1 Toenemende omvang en complexiteit van duurzaamheidsopgave

Sinds de vaststelling van de Duurzaamheidsvisie is het aantal projecten en activiteiten binnen het programma Duurzaamheid substantieel toegenomen. De opgave omvat meerdere samenhangende thema's, zoals energie, klimaatadaptatie, circulariteit, mobiliteit en biodiversiteit, die inhoudelijk complex zijn en elkaar onderling beïnvloeden. Deze ontwikkeling vraagt om regie, coördinatie en integrale afstemming, zowel binnen het cluster als met andere organisatieonderdelen.

Zonder uitbreiding van de personele capaciteit komt de voortgang, kwaliteit en samenhang van het programma onder druk te staan, met risico's voor het tijdig realiseren van de nationaal bepaalde en lokaal doorvertaalde doelstellingen voor 2030 en 2050.

1.2. Noodzaak om wettelijke verplichtingen te behalen

Als gemeente vervullen we een centrale rol bij de uitvoering van de nationale klimaat- en energiedoelstellingen voor 2030 en 2050. De landelijke afspraken worden vertaald naar concrete lokale uitvoering, onder meer door het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving, het stimuleren van energiebesparing en

isolatie, het faciliteren van duurzame energieopwekking en het bevorderen van duurzame mobiliteit.

Ook heeft Valkenswaard als gemeente een regierol in de warmtetransitie. Daarvoor is al een uitvoeringsprogramma besparing opgesteld en zijn we aan de slag met warmteprogramma. Binnen de Regionale Energiestrategie wordt samengewerkt aan de realisatie van opwekdoelen. Hiervoor worden in de omgevingsvisie 2.0. zoekgebieden aangewezen. Ook wordt gezorgd voor klimaatadaptatie en worden inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners geactiveerd om bij te dragen aan de lokale gemeentelijke doelen. Daarmee is de gemeente de spil tussen nationale ambities en lokale realisatie.

Voldoende personele capaciteit is dus noodzakelijk om aan deze verplichtingen te voldoen en bestuurlijke risico's te beperken.

1.3. Structurele borging kennis door aanname trainee en aannemen inhuur

Het voornemen is om de trainee, die inmiddels ruim één jaar werkzaam is binnen het ruimtelijk domein, aan de organisatie te binden als er formatieruimte is. Het opnemen van de trainee in de vaste formatie vormt een logische vervolgstap en draagt bij aan de duurzame borging van de kennis en ervaring die het afgelopen jaar binnen de organisatie zijn opgebouwd.

In lijn met de afspraken in de CAO Gemeenten 2025-2027, wordt voorgesteld om de inhuur terug te dringen en in te vullen met vaste formatie. Naast de 1 fte trainee wordt momenteel 3,17 fte ingehuurd. Dit is duurder, leidt tot minder continuïteit en kennisopbouw binnen de organisatie. Door structurele formatie-uitbreiding kan kennis intern worden behouden en geborgd, wat de kwaliteit en efficiëntie op de langere termijn ten goede komt. Voor twee van de inhuurcollega's (1,78 fte) is ook de mogelijkheid aangeboden om ze vast in dienst te nemen. Daarmee blijft kennis behouden.

1.4. Vaste formatie levert een besparing op t.a.v. inhuur.

Met het omzetten van de bestaande inhuurcapaciteit naar vaste formatie levert ten minste een besparing op van structureel € 29.000.

1.5. Benutting van beschikbare financiële middelen

De uitkering van de CDOKE-middelen vindt in 2026 plaats via de decentralisatie-uitkering (DU). Vanaf 2027 is de inzet om dit om te zetten naar een bijzondere fondsuitkering. Deze BFU is een nieuwe uitkeringsvorm die de DU zal vervangen. De uitkeringsvorm moet nog worden geïmplementeerd, het is nog niet zeker of de implementatietermijn van 1 januari 2027 wordt gehaald. Door deze wijze van uitkeren worden de middelen toegevoegd aan de algemene middelen van de gemeente. Dat moet worden opgenomen in de meerjarenraming. De dekking van dit voorstel kan dan plaatsvinden vanuit deze BFU.

Deze uitkeringsvorm zorgt ervoor dat de aanvraagprocedure vervalt en dat gemeenten voor de periode 2026-2040 structureel budget ontvangen voor de uitvoering van klimaat- en energietaken. Hierdoor kunnen gemeenten de beschikbare middelen efficiënter en continu inzetten, met name voor de inzet van personeel en externe deskundigen voor klimaat- en energiebeleid.

Met de structurele uitbreiding van 4,67 fte worden deze middelen ingezet en ontstaat meer stabiliteit en voorspelbaarheid in de uitvoering van het programma. De incidentele inhuur voor deze functies kan daardoor vervallen.

1.6 CDOKE t.b.v. capaciteit decentrale overheden Klimaat- en energiebeleid

De CDOKE-middelen zijn door het Rijk beschikbaar gesteld met als doel de gemeentelijke uitvoeringskracht op het gebied van klimaat en energie te versterken. Van de huidige formatie van 4,67 fte wordt 3,30 fte alsmede de aanvullend gevraagde capaciteit van 4,67 fte direct ingezet voor werkzaamheden die binnen deze doelstelling vallen, waaronder de energietransitie, de lokale isolatieaanpak en diverse uitvoeringsprojecten.

1.7 Structurele uitkering loopt tot 2040

De gemeente Valkenswaard ontvangt tot op heden CDOKE-middelen voor capaciteit decentrale overheden Klimaat- en energiebeleid. Dit in de vorm van een decentralisatie uitkering. Deze middelen zijn tot en met 2040 beschikbaar en zijn voor de uitvoering van taken zoals benoemd in het Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB)-advies "Kansen op klimaatneutraal". De invulling van deze middelen ligt bij de gemeente. Indien de middelen echter niet worden ingezet en de doelstellingen daardoor niet worden behaald, kan de gemeente hier op een later moment wel op worden afgerekend. Inmiddels is bekend dat voor de periode 2031-2040, € 800 miljoen (landelijk) is opgenomen. Daarmee zijn de middelen structureel geborgd.

4. Kanttekeningen:

1.1 Naast de structurele invulling zijn er aanvullende structurele programmakosten

Voor de uitvoering van dit programma's zijn er aanvullende kosten die gemaakt worden, niet zijnde door eigen personeel. Hiervoor worden diensten ingekocht. Bijvoorbeeld voor diensten van Energiek Valkenswaard, inzet van een energie coördinator, communicatie A2, het opstellen van een MER of uitrol van de laadpalenvisie. Overigens zijn voor diverse diensten al afzonderlijke besluiten genomen over de in te zetten middelen hiervoor. De inzet van deze middelen zijn geen onderdeel van dit voorstel. Deze worden via de P&C cyclus aangevraagd t.b.v. het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

1.2 Beschikbare SPUK middelen 2023-2025 zetten we maximaal in.

Resterende SPUK middelen zetten we zoveel als mogelijk in. Niet ingezette middelen moeten naar verwachting namelijk terugbetaald worden aan het Rijk.

Dit kan betekenen dat de lasten van de jaarschijf 2026 hieruit gedekt kunnen. In de slotwijziging 2026 zal dit worden verantwoord.

1.3 De afvalstoffenheffing stijgt iets als gevolg van dit voorstel.

De huidige beleidsmedewerker Afval zal een deel van haar uren inzetten voor afvaldoeleinden die passen binnen programma Duurzaamheid. Daarmee is het logisch dat de dekking via de CDOKE middelen loopt. Verder wordt een ondersteuner op afval worden ingezet. Deze zal via de afvalstoffenheffing worden gedekt. Dat betekent een toename van 13.000 euro op de afvalstoffenheffing. Per huishouden komt dit neer op een toename van circa 1 euro.

5. Financiën:

In de September- en Decembercirculaire 2025 is voor de gemeente Valkenswaard ca € 1,11 miljoen opgenomen voor capaciteit decentrale overheden Klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit in de vorm van een decentralisatie uitkering. Deze middelen zijn "geparkeerd" in een stelpost tot nadere invulling. Deze middelen zijn in elk geval tot en met 2030 beschikbaar en zijn voor de uitvoering van taken zoals benoemd in het Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB)-advies "Kansen op klimaatneutraal". Hoe de meerjarige financiering vorm krijgt is nog onzeker, maar zeker is dat de middelen structureel beschikbaar gesteld worden. De invulling van deze middelen is aan de gemeente, aangezien het hier algemene middelen betreft.

Een deel van deze middelen zullen we gebruiken voor het structureel inzetten van personeel zoals hiervoor beschreven. Voorheen werd er veelal incidenteel ingehuurd ten laste van SPUK gelden die incidenteel werden toegekend.

Het volgende beeld op basis van een heel jaar kan daaruit gepresenteerd worden, hierbij is rekening gehouden met een opslag van 6% voor ziektevervangings, opleiding en overige personeelskosten:

Welke aanvullende personeelskosten verwachten we?

Wordt	Was	Wordt	Begrotingseffect
Totale salariskosten in begroting tlv afvalstoffenheffing	70	83	nvt
Totale kosten vast formatie tlv stelpost CDOKE middelen	0	482	nvt
Totale kosten incidentele inhuur 2025	524	0	nvt
Totaal	594	565	0

Structurele dekking

Beschikbare structurele middelen	Was	Wordt	Begrotingseffect
Afvalstoffenheffing	70	83	nvt
Stelpost CDOKE	0	482	nvt

Totaal structurele dekking	70	565	0
-----------------------------------	-----------	------------	----------

Verloop stelpost CDOKE (bedrag x € 1.000)

Beschikbare middelen CDOKE stelpost	1.112
Inzet capaciteitsuitbreiding	482
Restant CDOKE stelpost na voorstel structurele formatie	630

Bovenstaand beeld geeft aan dat door inhuurpersoneel om te zetten naar vaste formatie, de totale personeelskosten met dit voorstel structureel € 29.000 naar beneden kunnen worden bijgesteld.

Verder kan circa € 482.000 gedekt kan worden uit de gealloceerde middelen. In de stelpost zit een bedrag van € 1.112.000 waardoor er € 630.000 resteert. Via de Bestuursrapportage 2026 en nota Kaders 2027-2030 worden middelen aangevraagd t.b.v. het inkopen van diensten voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Deze komen ten laste van de resterende middelen in de stelpost. Een eventueel restant wordt toegevoegd aan het (meerjarig) begrotingsaldo.

De CDOKE middelen voor 2026 zijn toegekend. Voor 2027 tot en met 2030 zijn verwachte inkomsten die worden verwerkt in toekomstige circulaire. Vanaf 2031 zal dit verder oplopen.

Inkomsten	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene uitkering	1.111	1.120	1.201	1.206	1.207

6. Participatie:

Niet van toepassing.

7. Communicatie

Niet van toepassing.

8. Vervolg

Bij positieve besluitvorming wordt kan gestart worden met de werving en invulling van de nieuwe formatie.

Bijlage(n)

-